

DŮSLEDKY A DOZVUKY ÚNORA 1948 _VE FOTOGRAFIÍCH Z OSLAVNÉ PUBLIKACE (1949)

Kvalitní digitální kopie fotografií oslavné publikace „Vítězný únor ve fotografii“, vydané k prvnímu výročí komunistického převzetí moci. Fotografie zachycují atmosféru triumfu komunistů a zásadní události po ukončení vládní krize, nevratné změny, jejichž výsledkem byl přerod Československa v totalitní a sovětizovaný stát.

Dobové citace z projevů Klementa Gottwalda jsou ukázkou komunistického zhodnocení událostí vládní krize v únoru 1948, glorifikace komunistické strany i její politické taktiky a rovněž revolučně naladěného „dělného lidu“, který se dle oficiálního ideologického výkladu stal vítězem tohoto zásadního zápasu.

„Spolupráce a porozumění lidu měst a venkova jsou nejlepší zárukou dalšího úspěšného rozvoje republiky a lepších časů. Upevníme-li tuto jednotu, učiníme-li ji nerozbornou, bude také naše republika nerozborná a budeme se mít všichni dobře. To je, myslím, jedno z velkých poučení posledních dnů, ze sjezdu zaměstnaneckých rad i ze sjezdu vašeho: dělník za rolníka, rolník za dělníka, a tam svět se hne, kam se tato síla napře! Což, drazí přátelé, znamená dneska: dělník za rolníka, rolník za dělníka a celá tato síla spolu s ostatními pracujícími vrstvami národa — do práce pro štěstí a blaho všeho lidu a pro rozkvět naší drahé republiky!“

Z projevu Klementa Gottwalda na sjezdu rolnických komisí 29. února 1948

Kdo se nedal žádnými manévry, vytáčkami a záminkami reakce mýlit — byl náš lid. Lid prohlédl její skryté záměry a cíle ne snad až v okamžiku, kdy reakce vsadila vše na jednu kartu a vyvolala vládní krizi. Lid měl všeho toho, co reakce už dříve po celé dlouhé měsíce

prováděla, více než dost. Reakcí vyvolaná vládní krize byla jen kapkou, kterou i tak už přeplněná číše trpělivosti lidu přetekla. A byl to nejen náš dělný lid ve městech, nýbrž současně také náš pracující lid na venkově. Lid ve své zdrcující většině jasně poznal, že zde běží o nebezpečný pokus, zvrátit lidově demokratický režim a uvésti vniveč všechno to, co našemu lidu přineslo osvobození. Proto ono přímo živelné zaburácení lidového hněvu a odporu, které od 20. do 25. února roku 1948 prošlo celou republikou od Šumavy až k Tatrám a které rozmetalo černé plány reakce jako domek z karet.

Klement Gottwald v projevu k Ústavodárnému Národnímu shromáždění 10. 3. 1948

V únoru 1948 stála v čele dělnické třídy, ba v čele národa, komunistická strana, která již v první etapě revoluce od května ukázala, že dovede hájit dělnickou věc, že se dovede postarat, aby dělnická třída nebyla přívěskem buržoasie, nýbrž vedoucím činitelem. Byla tady strana, která ovládá umění marxisticko-leninské strategie a taktiky třídního boje, která se dovedla postavit v čelo národa, dovedla s dělnickou třídou vést všechny pracující vrstvy do boje proti reakci a reakci v rozhodných chvílích izolovat, bít a porazit... Přineslo svoje ovoce oněch 28 let trpké školy, kterou jsme prodělali od dvacátého roku, ten celkový vývoj, který jsme nastoupili po prosincové porážce roku 1920 a vytvořením komunistické strany a osvojováním si marxismu-leninismu. Přinesla svoje ovoce celá ta ulice persekucí, ponižování, boj proti Mnichovu, proti okupaci, až po slavný květen 1945 — všechno to, jak jsme tvořili, kovali, organisovali a vedli stranu. Mnoho z těch starých soudruhů, kteří prošli tvrdou školou bojů i dočasných porážek, může si dnes se zadosti- učiněním říci: „Nedělali jsme marnou práci.“ Bez této práce, bez takto vykované strany by nebylo vítězství v únoru.

Klement Gottwald v projevu na zasedání Ústředního výboru KSČ 17. listopadu 1948.

BIBLIOGRAFICKÁ INFORMACE

Vítězný únor ve fotografii

Uspořádal Vilém Kún

Vydalo v únoru 1949 kulturní a propagační oddělení sekretariátu Ústředního výboru Komunistické strany Československa v nákladu 20.750 výtisků.

Vytiskla Svoboda v Praze.

Cena brož. výtisků 56,—, váz. 90,— Kčs.

VÍTĚZNÝ ÚNOR

VE FOTOGRAFII

KULTURNÍ A PROPAGAČNÍ
ODDĚLENÍ SEKRETARIÁTU
ÚV KSČ

KLEMENT GOTTWALD

... Stal se srdcem, v kterém ústí miliony cív

Únorové dny jak ptáci odlétají z pražských věží
Svírá ve své pěsti vítr mezitím co na něj sněží
Mohla hořet česká města mohlo hořet víc
Mohly trčet na ulicích stíny šibenic

Mohl plakat celý národ všichni Češi každý
národ mohl okusit blínu bratrovraždy
mohly hořet vesnice i města ze čtyř stran
kdyby nebyl zkontrol pevnou rukou uragan

Proti vůli mocných světa proti rušitelům míru
mění zlé i dobré lidi v pokolení pionýrů
V jeho dýmce doutná jako v dýmce Štalina
oheň kamen u kterých se schází rodina

Proti vůli mocných světa po Mnichovu po Lipanech
řídí plavbu loď jejíž vlajka vlaje na Hradčanech
Národe už neztroskotáš v moři na bárce
Jeho kompas ukazuje k nové polárce

Vítězslav Nezval

Jak byl pracující lid připraven hájit svou lidovou demokracii, dosvědčila ozbrojená dělnická milice, jejíž oddíly prošly téhož dne triumfálně Prahou.

Ve všech krajích nastoupili dělníci do zbraně, připraveni uhájit republiku proti agentům imperialistů.
Milicionér z Ostravska.

Z přehlídky dělnické milice v Praze.

Klement GOTTWALD a Antonín ZÁPOTOCKÝ přehlíží oddíly dělnické milice.

Štáb dělnické milice.

Z přehlídky na Staroměstském náměstí.

Klement GOTTWALD při přehlídce SNB a dělnické milice 28. února 1948.

Generální tajemník KSČ Rudolf SLÁNSKÝ, který z ústředního sekretariátu řídil všechny akce strany, v rozhovoru s ministrem Svobodou.

Také kulturní pracovníci sněmovali a manifestovali svou věrnost vládě Klementa Gottwalda.

29. února 1948 zaplnilo Václavské náměstí 130.000 zemědělských delegátů, kteří se sjeli do Prahy na sjezd rolnických komisí.

Klement GOTTWALD při projevu na konferenci rolnických komisí.

Klement GOTTWALD zdraví sjezd rolníků.

„Spolupráce a porozumění lidu měst a venkova jsou nejlepší zárukou dalšího úspěšného rozvoje republiky a lepších časů. Upevníme-li tuto jednotu, učiníme-li ji nerozbornou, bude také naše republika nerozborná a budeme se mít všichni dobře. To je, myslím, jedno z velkých poučení posledních dnů, ze sjezdu zaměstnaneckých rad i ze sjezdu vašeho: dělník za rolníka, rolník za dělníka, a tam svět se hne, kam se tato síla napře! Což, drazí přátelé, znamená dneska: dělník za rolníka, rolník za dělníka a celá tato síla spolu s ostatními pracujícími vrstvami národa — do práce pro štěstí a blaho všeho lidu a pro rozkvět naší drahé republiky!“

(Z projevu Klementa Gottwalda na sjezdu 29. února 1948.)

Dokument paně jednorý dělník a rolník — Václavské náměstí, zapsané účastníky sjezdu rolnických komisí.

Konečně začala práce bez svárů a štvanic.

„Nyní, kdy útok reakce je odražen, vrátíme se opět ke své práci, ke své budovatelské práci na splnění dvouletky. Naše práce bude o to radostnější, že již tam budou v míře daleko menší, než tomu bylo dosud, rozvratnické a sabotážnické živly.

Je potřeba nyní, když vůle našeho lidu byla tak slavně prosazena, znovu se semknout v mohutné pracovní úsilí, abychom překonali veškeré obtíže, které před námi stojí, a abychom vybudovali z naší republiky, oproštěné od reakcionářů, šťastný domov všeho pracujícího lidu.”

(Z projevu Klementa Gottwalda 25. února 1948 na Václavském náměstí.)

Národní shromáždění zasedá.
 Byly uskutečněny další požadavky lidu, zvrhnutí zvrhodu nad 50 zaměstnanců, nová pozemková reforma, republika byla dána nová, lidově demokratická ústava.

9

Kdo se nedal žádnými manévry, vytáčkami a záminkami reakce mýlit — byl náš lid. Lid prohlédl její skryté záměry a cíle ne snad až v okamžiku, kdy reakce vsadila vše na jednu kartu a vyvolala vládní krizi. Lid měl všeho toho, co reakce už dříve po celé dlouhé měsíce prováděla, více než dost. Reakcí vyvolaná vládní krise byla jen kapkou, kterou i tak už přeplněná číše trpělivosti lidu přetekla. A byl to nejen náš dělný lid ve městech, nýbrž současně také náš pracující lid na venkově. Lid ve své zdrcující většině jasně poznal, že zde běží o nebezpečný pokus, zvrátit lidově demokratický režim a uvést vniveč všechno to, co našemu lidu přineslo osvobození. Proto ono přímo živelné zaburácení lidového hněvu a odporu, které od 20. do 25. února roku 1948 prošlo celou republikou od Šumavy až k Tatrám a které rozmetalo černé plány reakce jako domek z karet.

Klement Gottwald v projevu k Ústavodárnému Národnímu shromáždění 10. 3.1948

V svobodných, demokratických volbách se náš lid jednotně vyslovil pro kandidátku obrozené Národní fronty.

Z májového průvodu KSČ 1. května 1948

Vladislavský sál při volbě prezidenta.

14. června 1948 dovršil pracující lid své únorové vítězství: Klement GOTTWALD byl zvolen prezidentem republiky.

Slavný den na Hradčanech.

Rozradostněný lid zdraví se na Hradě se svým prezidentem.

Končí se rozkol v našem dělnickém hnutí.
Čs. sociální demokracie se sloučila na podkladě marxismu-leninismu s Komunistickou stranou Československa.
Slučovací sjezd.

Na zasedání Ústředního výboru KSČ 17. a 18. listopadu 1948 zhotovili předseda strany a prezident republiky Klement Gottwald význam únoru a určili generální linii na další cestě k socialismu.

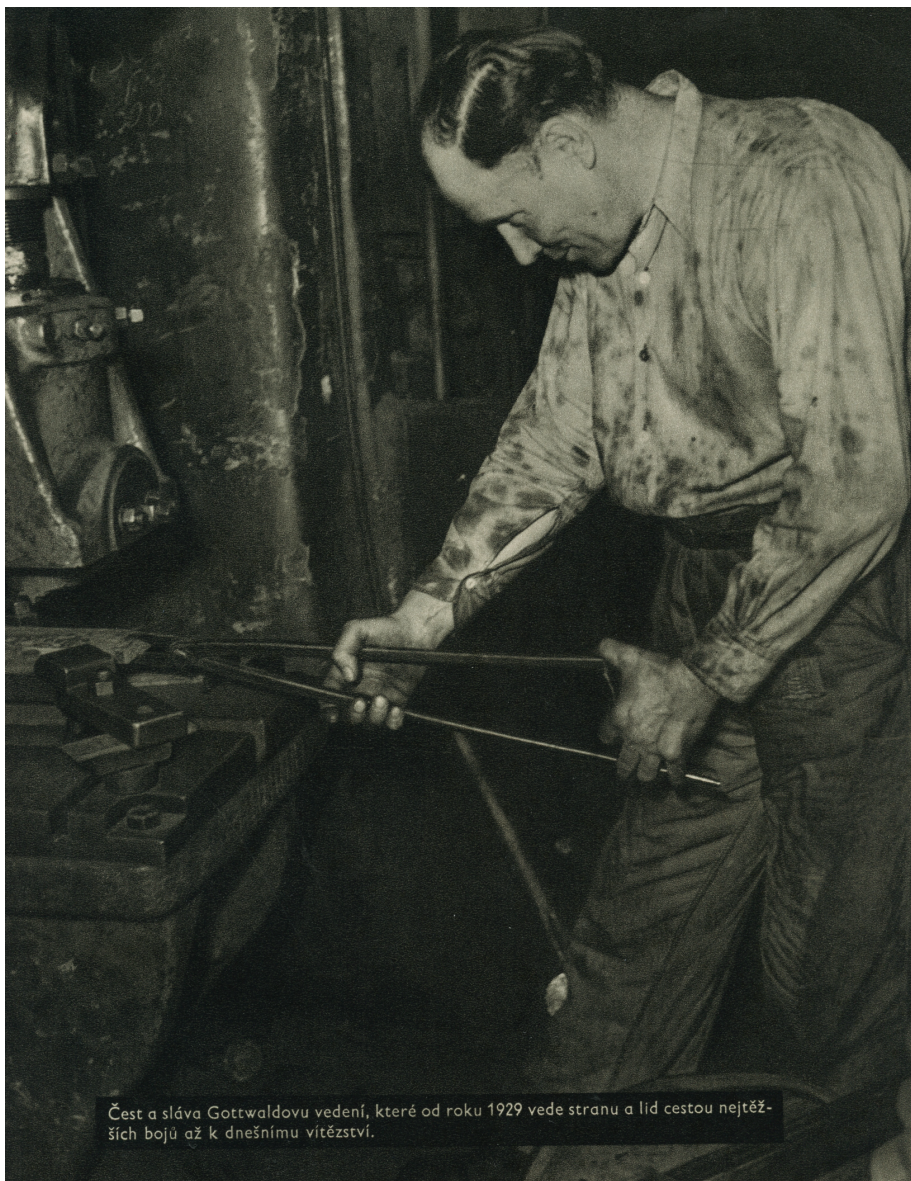
Únorem otevřel si náš pracující lid cestu k šťastné socialistické budoucnosti.

V únoru 1948 stála v čele dělnické třídy, ba v čele národa, komunistická strana, která již v první etapě revoluce od května ukázala, že dovede hájit dělnickou věc, že se dovede postarat, aby dělnická třída nebyla přívěškem buržoasie, nýbrž vedoucím činitelem. Byla tady strana, která ovládá umění marxisticko-leninské strategie a taktiky třídního boje, která se dovedla postavit v čelo národa, dovedla s dělnickou třídou vést všechny pracující vrstvy do boje proti reakci a reakci v rozhodných chvílích izolovat, bít a porazit...

Přineslo svoje ovoce oněch 28 let trpké školy, kterou jsme prodělali od dvacátého roku, ten celkový vývoj, který jsme nastoupili po prosincové porážce roku 1920 a vytvořením komunistické strany a osvojením si marxismu-leninismu. Přinesla svoje ovoce celá ta ulice persekucí, ponižování, boj proti Mnichovu, proti okupaci, až po slavný květen 1945 — všechno to, jak jsme tvořili, kovali, organizovali a vedli stranu. Mnoho z těch starých soudruhů, kteří prošli tvrdou školou bojů i dočasných porážek, může si dnes se zadostiučiněním říci: „Nedělali jsme marnou práci.“ Bez této práce, bez takto vykované strany by nebylo vítězství v únoru.

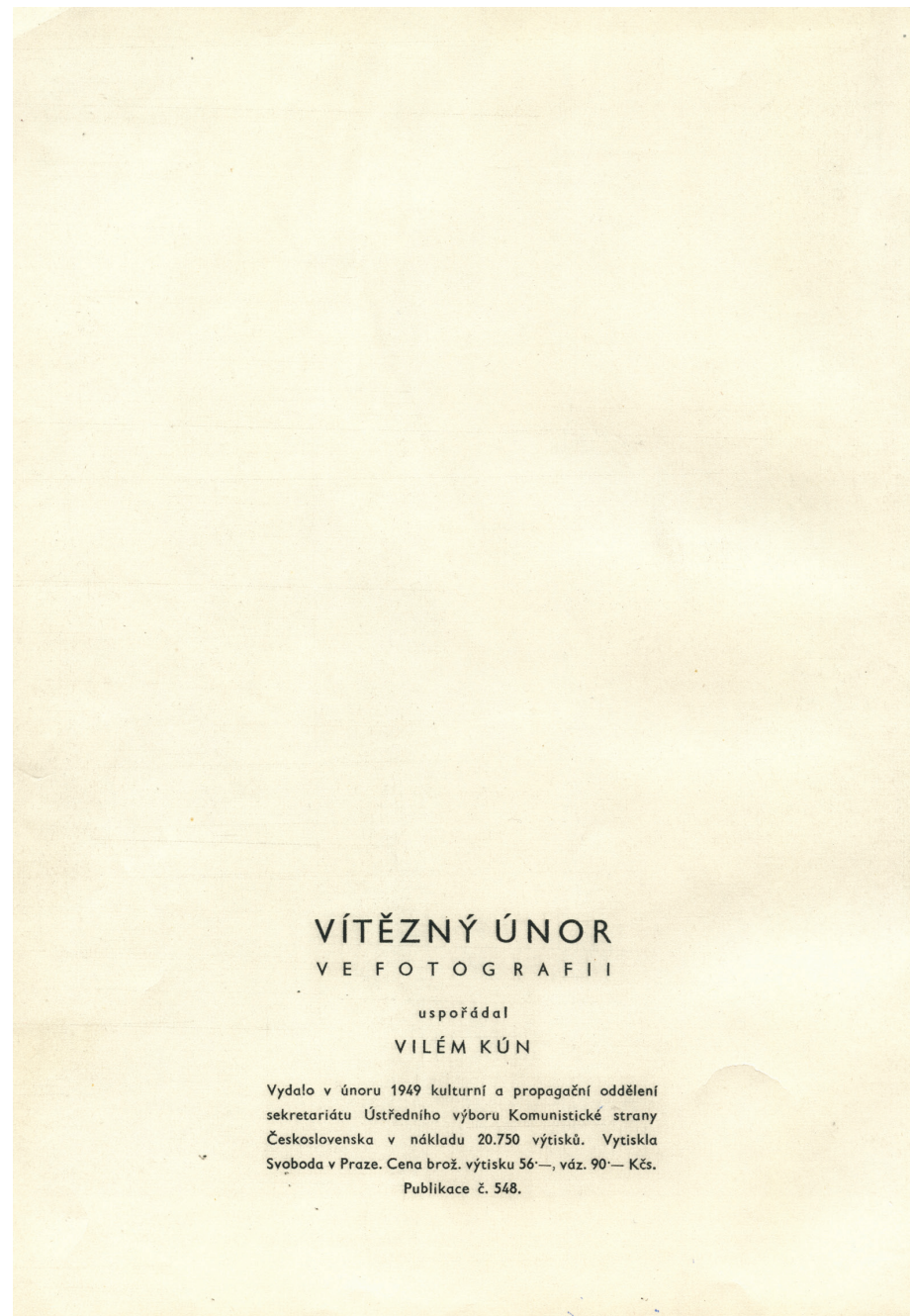
Klement Gottwald v projevu na zasedání Ústředního výboru KSČ
17. listopadu 1948.

Čest a sláva Gottwaldovu vedení, které od roku 1929 vede stranu a lid cestou nejtěžších bojů až k dnešnímu vítězství.

Čest a sláva našemu pracujícímu lidu, který v pevném svazku se svým učitelem, ochráncem a spojencem, lidem Sovětského svazu, a v pevném svazku s lidem druhých lidově demokratických zemí vybuduje u nás socialismus!

VÍTĚZNÝ ÚNOR VE FOTOGRAFII

uspořádal

VILÉM KÚN

Vydalo v únoru 1949 kulturní a propagační oddělení sekretariátu Ústředního výboru Komunistické strany Československa v nákladu 20.750 výtisků. Vytiskla Svoboda v Praze. Cena brož. výtisku 56—, váz. 90— Kčs. Publikace č. 548.